

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/69/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122202603
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3122202603.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členov - sudcov JUDr. Miroslavy Korbašovej a Mgr. Petra Straku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, t. č. Centrum pre rodiny a deti C., D. X, B., zastúpený kolíznym a procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov: matky E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX/XX, G. - H. a otca A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX/XX, G. - H., v konaní o osvojiteľnosti, o pozbavenie výkonu rodičovských práv a povinností a o ustanovenie poručníka, o odvolaní Mesta Trenčín proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 35P/60/2022-86 zo dňa 03. apríla 2023, takto

rozhodol:

vo výroku II., ktorým ustanovuje maloletému A. za poručníka Mesto Trenčín, Mierové námestie 2, 911 64 Trenčín, ktorý bude maloletého zastupovať, spravovať jeho majetok a dohliadať na rozsah a spôsob starostlivosti ako i vo výroku III., ktorým je poručník povinný predkladať príslušnému súdu správu o maloletom vždy k 01.03. a 01.09. každého kalendárneho roka a vo výroku IV., ktorým žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Vo výroku I., ktorým je maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX osvojiteľný a vo výroku II, ktorým pozbavuje matku dieťaťa, E. B. a otca dieťaťa, A. B. rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX zostáva rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý .
Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.1 Okresný súd Trenčín ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „okresný súd“) rozsudkom č. k 35P/60/2022-86 zo dňa 03.04.2023 rozhodol:

I. Maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX je osvojiteľný.

II. Súd pozbavuje matku dieťaťa, E. B. a otca dieťaťa, A. B. rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX a ustanovuje maloletému A. za poručníka Mesto Trenčín, Mierové námestie 2, 911 64 Trenčín, ktorý bude maloletého zastupovať, spravovať jeho majetok a dohliadať na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa mu poskytuje.

III. Poručník je povinný predkladať príslušnému súdu správu o maloletom vždy k 01.03. a 01.09. každého kalendárneho roka.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1 Rozhodnutie odôvodnil tým, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín (ďalej len „ÚPSVaR“) svojim podnetom zo dňa 12.04.2022 žiadal, aby súd začal konanie o splnení podmienok osvojiteľnosti u maloletého a o pozbavení rodičov výkonu rodičovských práv a povinností.

1.2 V danom prípade súd skúmal, či sú splnené predpoklady na vyslovenie osvojiteľnosti maloletého. Matka dieťaťa absolútne neprejavuje záujem o maloletého, vyživovaciu povinnosť si neplní. Otec videl maloletého naposledy asi pred 4 rokmi, výživné platí sporadicky. Vyslovil názor, že v najlepšom záujme

maloletého je práve vyhlásenie jeho osvojiteľnosti. Súd na základe zistených skutočností dospel k záveru, že boli splnené zákonom stanovené podmienky osvojiteľnosti maloletého s poukazom na ust. § 102 ods. 1 písm. a/ zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákona o rodine“), a preto rozhodol tak, že maloletý je osvojiteľný, t. j. právne voľný. Súd v súlade s § 139 CMP skúmal aj okolnosti na strane maloletého vylučujúce splnenie účelu osvojenia. Takéto okolnosti súd nezistil. Maloletý má síce od narodenia vážne zdravotné problémy, avšak vzhľadom na vyjadrenie Centra pre deti a rodiny (ďalej len „CDR“), v ktorom je maloletý umiestnený, je aj z liečebno-pedagogického hľadiska najvhodnejšie jeho zaradenie do náhradnej osobnej starostlivosti. U maloletého bude využitá medzinárodná adopcia a aj z tohto hľadiska mal súd za to, že vyslovenie jeho osvojiteľnosti je v najlepšom záujme maloletého.

1.3 Nakoľko vykonaným dokazovaním bolo zistené, že rodičia maloletého neprejavujú záujem o dieťa, tohto od jeho umiestnenia v zariadení neboli ani raz navštíviť, ani iným spôsobom sa o maloletého nezaujímajú, matka na neho výživné neplatí vôbec, otec len sporadicky a so zariadením, v ktorom je maloletý umiestnený, nespolupracujú boli teda v danom prípade splnené zákonné podmienky na pozbavenie oboch rodičov ich rodičovských práv a povinností. S uvedeným otec maloletého dokonca sám súhlasil.

1.4 Vzhľadom na pozbavenie rodičovských práv vo vzťahu k obidvom rodičom, súd v súlade s § 39 ods. 2 Zákona o rodine maloletému ustanovil poručníka, ktorý ako zákonný zástupca bude dohliadať na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje, pričom jeho činnosť podlieha súdnej dohode. Súd v zmysle § 57 ods. 3 Zákona o rodine za poručníka ustanovil Mesto Trenčín, podľa trvalého pobytu maloletého. V tejto súvislosti uviedol, že sa pokúšal dopytom na staré matky maloletého ako aj na CDR, prípadne profesionálnu matku, získať súhlas s ustanovením do funkcie poručníka maloletého. O žiadnej ďalšej fyzickej osobe, ktorá by mohla byť ustanovená do tejto funkcie, súd už vedomosť nemal.

1.5 Súd pri rozhodovaní vychádzal z ust. § 138 ods. 1, § 139 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 102 ods. 1 písm. a/, § 38 ods. 4, § 39 ods. 2, 4, § 56 ods. 1, ods. 3, § 57 ods. 3, § 58 ods. 3 a 4 Zákona o rodine.

1.6 V danej veci súd v zmysle § 58 ods. 1 CMP v spojení s § 52 CMP rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti rozsudku okresného súdu, a to do výroku II., ktorým súd ustanovil maloletému poručníka, upravil rozsah jeho práv, podal odvolanie poručník – Mesto Trenčín a žiadal, aby za poručníka bola určená fyzická osoba z okruhu rodinných príslušníkov alebo samosprávny orgán v mieste obvyklého pobytu maloletého – Mesto Bratislava.

2.1 V odvolaní uviedol, že súd v tejto veci žiadnym spôsobom Mesto Trenčín neinformoval ani nepožiadaval o oznámenie, či súhlasí s výkonom funkcie poručníka, neumožnil mu vyjadriť sa k akýmkoľvek okolnostiam či postupu súdu. Mesto Trenčín nebolo prizvané na konanie, kde bolo rozhodnuté o jeho ustanovení za poručníka maloletému. Uvedeným konaním súdu mu bola tak odňatá možnosť uplatniť akékoľvek procesné práva.

2.2 Ďalej uviedol, že maloletý má dve staré matky, ktoré majú v náhradnej starostlivosti zverených súrodencov maloletého. V rozsudku sa uvádza, že stará matka maloletého z matkinej strany p. A. s ustanovením funkcie poručníka nesúhlasila, ale p. B., stará matka zo strany otca, sa k výzve súdu nevyjadrila. Podľa odvolateľa v zmysle judikatúry súd ustanoví za poručníka niekoho z príbuzných alebo blízkych osôb maloletého dieťaťa, jeho rodiny alebo inú fyzickú osobu. Hlavným kritériom a prvoradým hľadiskom je záujem dieťaťa, ktorý treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým, aby vyrastalo v stabilnom prostredí, v atmosfére tolerancie, harmónie a porozumenia, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, k mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli dodržiavané jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. V záujme maloletého dieťaťa preto bude, aby bol za poručníka prednostne ustanovený ten, kto má kladný citový vzťah k dieťaťu, pozná jeho vlastnosti, charakterové črty, prípadne záľuby a záujmy a až keď takej osoby niet, potom iná fyzická osoba, u ktorej sú predpoklady, že funkciu poručníka bude vykonávať riadne a v záujme maloletého dieťaťa. Uvedené upravuje ust. § 57 ods. 1, 2 Zákona o rodine. Až v odseku 3 § 57 je upravený inštitút hromadného poručníctva, ktorý stanovuje, že až v prípade, ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletého dieťaťa bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu. Zákon o rodine teda prioritizuje individuálny prístup poručníka pred tzv. hromadným poručníkom – obcou. Z tohto dôvodu a taktiež nakoľko odvolateľ nebol súčasťou procesu, žiadal, aby súd ešte preskúmal možnosť ustanoviť maloletému za poručníka starú matku maloletého z otcovej strany p. B.,

ktorá do dátumu konania nevyjadrila svoj súhlas, prípadne nesúhlas s poručníctvom. Podľa neho, ak stará matka maloletého je schopná vykonávať osobnú náhradnú starostlivosť o súrodencov maloletého, je schopná vykonávať aj funkciu poručníka maloletému.

2.3 Odvolateľ tiež uviedol, že v zmysle Plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodičmi alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa vypracovaného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Trenčíne dňa 10.06.2022 obvyklým pobytom maloletého je dlhodobý CDR, Röntgenova 6, Bratislava. V prípade, že nebude možné za poručníka stanoviť fyzickú osobu (starú matku p. B.) odvolateľ navrhol, aby z dôvodu dlhodobého obvyklého pobytu maloletého v meste Bratislava bol za poručníka ustanovený samosprávny kraj a to Mesto Bratislava. Mal za to, že Mesto Bratislava vie potrebné informácie získať terénnou sociálnou prácou a preto je predpoklad, že môže objektívnejšie hájiť záujmy maloletého. Vzhľadom na dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav maloletého odvolateľ predpokladá, že bude aj naďalej umiestnený v CDR v Bratislave a taktiež bude navštevovať špecializovanú skupinu detí so zdravotným problémom v Základnej škole na ulici I. J. B.. Vzhľadom k tomu, že je od miesta pobytu maloletého vzdialené viac ako 130 km nie je podľa neho možné reálne dohliadať na starostlivosť o maloletého a zabezpečiť kontrolu, či je maloletý v poriadku, či mu nie sú upierané jeho práva a potreby. Takéto ustanovenie jeho subjektu za poručníka je čisto formálne, pretože objektívne nie je možné týmto spôsobom chrániť záujmy dieťaťa.

2.4 Na záver odvolateľ uviedol, že podľa jeho názoru by funkciu poručníka maloletého mala vykonávať osoba, inštitúcia alebo obec, ktorá pozná súvislosti a vzťahy v predmetnej veci, prípadne vie tieto informácie získať terénnou sociálnou prácou, keďže ustanovený poručník si mal byť objektívne spôsobilý chrániť záujmy maloletého a zároveň subjektívne mať snahu postupovať v jeho záujme.

3. Kolízny opatrovník dieťaťa vo vyjadrení zo dňa 02.05.2023 uviedol, že vo veci ustanovenia poručníctva pre maloletého bola prvotne ich úradom dopytovaná CDR Röntgenova 6, v ktorom je maloletý umiestnený. Dňa 13.02.2023 bolo od CDR zaslané nesúhlasné vyjadrenie s ustanovením poručníctva pre maloletého, ktoré odporúčalo práve ustanoviť poručníka maloletému na základe trvalého pobytu maloletého Mesto Trenčín. K poručníctvu sa nesúhlasne malo vyjadriť aj Mesto Bratislava. Následne bola kolíznym opatrovníkom Mestu Trenčín odoslaná žiadosť o súčinnosť vo veci ustanovenia poručníka pre maloletého z dôvodu prebiehajúceho súdneho pojednávania vo veci osvojitelnosti. Mesto Trenčín bolo požiadané o vyjadrenie súhlasu, resp. nesúhlasu s ustanovením za poručníka pre maloletého, v ktorom má maloletý trvalý pobyt. Dňa 13.03.2023 Mesto Trenčín zaslalo nesúhlasné vyjadrenie s ustanovením poručníka. Nie je teda pravdou, že vo veci nebolo nijakým spôsobom informované o súdnom konaní v danej veci a že mu neumožnil vyjadriť sa, nakoľko on ako kolízny opatrovník dieťaťa ho preukázateľným spôsobom informoval. K vyjadreniu priložil prílohy o komunikácii. Ďalej kolízny opatrovník uviedol, že súd sa pokúšal dopytom na staré matky maloletého ako aj opakovane na CDR, prípadne profesionálnu matku získať súhlas s ustanovením do funkcie poručníka maloletého. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že žiaden člen z rodiny maloletého neprejavuje o dieťa záujem a že nie je možné za poručníka pre maloletého ustanoviť niekoho z príbuzných alebo blízkych osôb maloletého dieťaťa a jeho rodiny. Stará matka p. A. počas najmenej 6 mesiacov rovnako neprejavovala skutočný záujem o maloletého a s ustanovením do funkcie poručníka nesúhlasila. Stará matka p. B. rovnako od narodenia maloletého neprejavovala žiaden záujem o maloletého a k možnému poručníctvu sa nijakým spôsobom nevyjadrila. Je teda zrejmé a evidentné, že maloletý a stará matka p. B. nemajú nijakým spôsobom s maloletým vytvorený citový vzťah. Stará matka nepozná jeho vlastnosti, charakterové črty, prípadne záľuby a záujmy a nejaví žiaden záujem o vnuka a ani neprejavila nijakým spôsobom záujem byť ustanovená poručníkom maloletého, nakoľko sa na Okresnom súde Trenčín k poručníctvu ani len nevyjadrila. O žiadnej ďalšej fyzickej osobe, ktorá by mohla byť ustanovená do tejto funkcie súd a ani on ako kolízny opatrovník už vedomosť nemá. Súd na základe § 39 ods. 2 Zákona o rodine maloletému ustanovil poručníka, ktorý ako zákonný zástupca bude dohliadať na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje, pričom jeho činnosť podlieha súdnemu dohľadu a v zmysle § 57 ods. 3 Zákona o rodine, ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec. V prípade maloletého za poručníka ustanovil Mesto Trenčín podľa trvalého pobytu maloletého, ktorým je Mesto Trenčín. Vzhľadom na uvedené kolízny opatrovník navrhol potvrdiť rozsudok okresného súdu ako vecne správny.

4. Mesto Trenčín vo vyjadrení zo dňa 16.05.2023 uviedlo, že nesúhlasí s ustanovením do funkcie poručníka pre maloletého a trvá na podanom odvolaní. V prípade, že maloletému podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka nie je možné ustanoviť za poručníka fyzickú osobu – niekoho, z jeho príbuzných alebo blízkych osôb a jeho rodiny on trvá na ustanovení za poručníka maloletého CDR, Röntgenova 6, Bratislava, v ktorom je maloletý od narodenia umiestnený alebo samosprávny orgán v mieste obvyklého

pobytu maloletého – Mesto Bratislava, a to aj napriek skutočnosti, že maloletý má evidovaný trvalý pobyt v Meste Trenčín. Opakovane poukázal na to, že maloletý žije v CDR v meste Bratislava, v ktorom je umiestnený od narodenia a vzhľadom na jeho dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, nie je predpoklad, že zariadenie do dosiahnutia plnoletosti opustí. Maloletý bude totiž navštevovať špecializovanú skupinu detí so zdravotným problémom v Základnej škole na ulici I. J. B.. Ďalej zdôraznilo, že hlavným kritériom a prvoradým hľadiskom pri stanovení poručníka je záujem maloletého dieťaťa. S ohľadom na záujmy maloletého bude podľa jeho názoru vhodnejšie ustanoviť mu CDR alebo Mesto Bratislava, ktoré je v lepšej pozícii na vykonávanie funkcie poručníka pre maloletého. Podľa neho je nepochybné, že Mesto Bratislava vie potrebné informácie získať terénou sociálnou prácou, a preto je predpoklad, že môže objektívnejšie hájiť záujmy maloletého. Pre Mesto Trenčín vzhľadom k tomu, že je od miesta pobytu maloletého vzdialené viac ako 130 km, nie je možné reálne dohliadať na starostlivosť o maloletého a zabezpečiť kontrolu, či je maloletý v poriadku, či mu nie sú upierané jeho práva a potreby. Takéto ustanovenie Mesta Trenčín za poručníka je čisto formálne, pretože objektívne nie je možné týmto spôsobom chrániť záujmy dieťaťa. Podľa jeho názoru by funkciu poručníka maloletého mala vykonávať osoba, inštitúcia alebo obec, ktorá pozná súvislosti a vzťahy predmetnej veci, prípadne vie tieto informácie získať terénou sociálnou prácou, keďže ustanovený poručník by mal byť objektívne spôsobilý chrániť záujmy maloletého a zároveň subjektívne mať snahu postupovať v jeho záujme. Ďalej Mesto Trenčín poukázalo na skutočnosť, že Okresný súd Trenčín pristupuje odlišne v podobných prípadoch jeho stanovovania za opatrovníka – poručníka. Okresný súd Trenčín ustanovil Mesto Trenčín za opatrovníka napr. aj v prípade, ak osoba zbavená spôsobilosti na právne úkony nemá evidovaný trvalý pobyt v Meste Trenčín, ale býva v Meste Trenčín, kde je umiestnená v zariadení, teda v opačnom prípade ako v tomto konaní (viď sp. zn. 34Ps/2/2023) s odôvodnením, že je to v najlepšom záujme nesvojprávneho a s jasným stanoviskom, že mesto, v ktorom nesvojprávna osoba žije, je v lepšej pozícii na vykonávanie opatrovníctva. Nevidí preto dôvod, pre ktorý by z objektívneho hľadiska nemohol funkciu poručníka pre maloletého vykonávať Mesto Bratislava. Žiadal preto, aby súd zväžil možnosť ustanoviť za poručníka maloletému CDR, Röntgenova 6, Bratislava alebo Mesto Bratislava, nakoľko je dlhodobým obvyklým pobytom maloletého a je predpoklad, že vzhľadom na dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav maloletého to tak zostane až do jeho plnoletosti.

5. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP, § 34 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“, § 3 ods. 5 písm. a/ CMP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, účastníkom konania (§ 362, § 359 CSP, § 7 CMP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na vady konania, iba ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), postupom podľa § 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a rozsudok okresného súdu vo výrokoch II., III. a IV. potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

6. Pred okresným súdom bolo predmetom konania splnenie podmienok osvojiteľnosti u maloletého a pozbavenie rodičov výkonu rodičovských práv a povinností.

7. Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že maloletý je osvojiteľný (výrok I.), pozbavil matku dieťaťa i otca dieťaťa rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému a ustanovil maloletému za poručníka Mesto Trenčín, Mierové námestie 2, 911 64 Trenčín, ktorý bude maloletého zastupovať, spravovať jeho majetok a dohliadať na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa mu poskytuje (výrok II.) s tým, že poručník je povinný predkladať príslušnému súdu správu o maloletom vždy k 01.03. a 01.09. každého kalendárneho roka (výrok III.), pričom žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok IV.).

8. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie poručník a to do výroku II., ktorý žiadal, aby za poručníka bola určená fyzická osoba z okruhu rodinných príslušníkov alebo samosprávny orgán v mieste obvyklého pobytu maloletého – Mesto Bratislava.

9. Podľa § 38 ods. 4 Zákona o rodine, ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti, najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

10. Podľa § 39 ods. 2 Zákona o rodine, ak rodičovské práva a povinnosti nemôže vykonávať ani jeden z rodičov alebo, ak súd rozhodol podľa § 38 ods. 1 alebo 4 vo vzťahu k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu poručníka.

11. Podľa § 56 ods. 1 Zákona o rodine, ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.

12. Podľa § 56 ods. 2 Zákona o rodine poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu.

13. Podľa § 56 ods. 3 Zákona o rodine, ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

14. Podľa § 57 ods. 3 Zákona o rodine, ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu.

15. Poručník ustanovený podľa § 56 a nasl. Zákona o rodine nahrádza starostlivosť rodičov o dieťa. Vyžaduje sa preto, aby osoba poručníka spĺňala všetky potrebné predpoklady na úspešné vykonávanie tejto funkcie. Za poručníka sa má ustanoviť predovšetkým príbuzný maloletého dieťaťa, teda osoba, ktorá už má k dieťaťu vypestovaný osobný a citový vzťah, ktorý sám osebe napomáha realizácii výchovných cieľov. Súd pri tomto rozhodovaní nie je obmedzený iba na príbuzných v priamom rade. Bude to predovšetkým niektorý príbuzný maloletého dieťaťa v priamom alebo v pobočnom rade alebo iná blízka osoba (§ 116 Občianskeho zákonníka, § 110 Zákona o rodine). Ak niet takého vhodného príbuzného alebo blízkej osoby, súd môže ustanoviť za poručníka inú fyzickú osobu, u ktorej sú predpoklady, že túto funkciu bude vykonávať na prospech dieťaťa. So zreteľom na význam tejto funkcie sa vyžaduje, aby ju prevzal dobrovoľne (a contrario § 59 ods. 2 Zákona o rodine). V prípade, že nie je možné alebo účelné za poručníka ustanoviť fyzickú osobu, súd do tejto funkcie ustanoví tzv. hromadného poručníka, ktorým môže byť obec alebo orgán sociálnoprávnej ochrany detí.

16. V odvolaní odvolateľ namietal, že mu bola odňatá možnosť uplatniť akékoľvek procesné práva (súd ho neinformoval o veci, nepožiadaval ho o oznámenie, či súhlasí s výkonom poručníka, neumožnil mu vyjadriť sa k akýmkoľvek okolnostiam či postupu súdu, nebol prizvaný na konanie).

17. Z obsahu spisu okresného súdu vyplýva, že kolízny opatrovník dieťaťa na pojednávaní dňa 03.04.2023 uviedol, že pokiaľ ide o osobu poručníka navrhuje ustanoviť Mesto Trenčín, ktoré túto funkciu odmietlo a to odvolávajúci sa na jeho list z 10.03.2023, ktorý mu bol adresovaný a označený ako „Žiadosť o súčinnosť vo veci ustanovenia poručníka mal. B. A.“. Aj preto nemožno súhlasiť s tým, že odvolateľ nemal vedomosti o veci. Okrem toho na rozdiel od fyzickej osoby v prípade obce sa jej súhlas s ustanovením do funkcie poručníka nevyžaduje, keďže táto v zmysle na ňu sa vzťahujúcich kompetenčných predpisov nemôže takéto ustanovenie odmietnuť. Nebol preto ani dôvod zo strany okresného súdu s odvolateľom konať. Na jeho výtku ohľadom odňatia mu jeho procesných práv odvolací súd preto neprihliadol.

18. Námietku odvolateľa ohľadom preskúmania možnosti ustanoviť maloletému za poručníka starú matku maloletého z otcovej strany K. B., ktorá do dátumu konania nevyjadrila svoj súhlas, prípadne nesúhlas s poručníctvom, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Z obsahu spisu vyplýva, že súd menovanú vyzval listom zo dňa 05.03.2023 na oznámenie či súhlasí s ustanovením jej osoby do funkcie poručníka maloletého a ak nesúhlasí nech oznámi dôvody svojho nesúhlasu, prípadne aby oznámila osoby príbuzných a blízkych osôb, ktoré by boli vhodné na ustanovenie do tejto funkcie. Výzva bola menovanej doručená dňa 20.03.2023, na ktorú nereagovala. Pokiaľ sa stará matka K. B. k výzve nevyjadrila, tak jej nevyjadrenie bolo potrebné považovať za nesúhlas s poručníctvom. Odvolací súd preto nevidel dôvod opätovne preskúmať jej súhlas/nesúhlas s poručníctvom.

19. Aj keď možno prisvedčiť argumentácii odvolateľa, že Zákon o rodine prioritizuje individuálny prístup poručníka pred tzv. hromadným poručníkom – obcou, v súdnej veci príbuzní dieťaťa, z ktorých by bolo možné prioritne osobu poručníka vybrať a ustanoviť, neprejavili s tým súhlas.

20. Odvolateľ ďalej navrhoval z dôvodu dlhodobého obvyklého pobytu maloletého v meste Bratislava, aby bol za poručníka ustanovený samosprávny kraj – Mesto Bratislava, ktoré vie potrebné informácie získať terénnou sociálnou prácou a preto je predpoklad, že môže objektívnejšie hájiť záujmy maloletého.

21. Každá fyzická osoba s trvalým pobytom na území SR je obyvateľom určitej obce, mesta. Ustanovenie § 1 ods. 2 prvá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení ustanovuje, že základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Takto medzi obcou/mestom a jej obyvateľmi existuje špecifický vzťah, ktorý zahŕňa starostlivosť o potreby obyvateľov obce. Výkon funkcie poručníka má z pohľadu obce (mesta) svojou povahou blízko k splneniu jej úloh na úseku sociálnej kurately a poskytovania sociálnych služieb. Aj preto možno medzi predmetnú starostlivosť zaradiť aj špecifickú povinnosť obce podľa § 25 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately v znení neskorších predpisov. Napokon v zmysle § 57 ods. 3 Zákona o rodine aj z tohto dôvodu prešla pôsobnosť v tejto otázke z úradov práce, sociálnych vecí a rodiny na obce.

22. Odvolací súd mal z obsahu spisu preukázané, že miestom trvalého pobytu dieťaťa je F. XXX/XX, G. – H. od 12.08.2014 (č.l. 4 spisu). Nad maloletým bola rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 30P/208/2014-62 zo dňa 29.06.2015, právoplatným dňa 22.10.2015 nariadená ústavná starostlivosť (rozhodnutiu prechádzalo uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. 30P/208/2014-26 zo dňa 10.10.2014, ktorým bol maloletý odovzdaný do starostlivosti Detského domova Studienka, Röntgenova 6, Bratislava). Starostlivosť o maloletého sa realizuje v Centre pre deti a rodiny, Röntgenova 6, Bratislava – v profesionálnej náhradnej rodine I. L.. Od septembra 2021 maloletý navštevoval prípravný ročník pre špecializovanú skupinu detí so zdravotným problémom v Základnej škole na ul. I. J. B.. V súčasnej dobe navštevuje 2. ročník Spojenej školy na I. M. J. B.. Podľa správy kolízneho opatrovníka je maloletý vedený v zozname detí pre sprostredkovanie náhradnej rodinnej starostlivosti.

23. Podľa odvolacieho súdu nakoľko maloleté dieťa je na základe rozhodnutia súdu o ústavnej starostlivosti umiestnené v zariadení v Bratislave nemá obvyklý pobyt v meste B.. Je predčasné uzavierať, že maloletý bude umiestnený v uvedenom zariadení dlhodobo a to aj preto, že je vedený v zozname detí pre sprostredkovanie náhradnej rodinnej starostlivosti a navyše bolo týmto súdnym rozhodnutím rozhodnuté, že je osvojiteľný.

24. Preskúmaním veci tak dospel k záveru, že Mesto Trenčín je možné ustanoviť za poručníka pri aplikácii § 57 ods. 3 Zákona o rodine. Z týchto dôvodov vo výroku II., ktorým ustanovuje maloletému A. za poručníka Mesto Trenčín, Mierové námestie 2, 911 64 Trenčín, ktorý bude maloletého zastupovať, spravovať jeho majetok a dohliadať na rozsah a spôsob starostlivosti ako i vo výroku III., ktorým je poručník povinný predkladať príslušnému súdu správu o maloletom vždy k 01.03. a 01.09. každého kalendárneho roka a súvisiacom výroku IV. o trovách konania (správne aplikujúcom ust. § 52 CMP) rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Vo výroku I., ktorým je maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX osvojiteľný a vo výroku II., ktorým pozbavuje matku dieťaťa, E. B. a otca dieťaťa, A. B. rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý nakoľko nebol napadnutý odvolaním.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP, v spojení s § 57, § 58 ods. 1, § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko návrh na náhradu trov konania nebol podaný. Neboli zistené ani dôvody pre aplikáciu ust. § 55 CMP.

26. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v

konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).